

Referat despre organizarea sociala si politica, profetii in cultura ebraica - a treia parte

Intr-adevar, incepand chiar din timpul lui David (dar mai ales in timpul domniei lui Solomon) se constituiseră proprietati funciare întinse, pe care se lucra în conditii foarte grele.

Aparatul justitiei devenise tot mai dur si mai corupt; egoismul si arbitrarul, setea de acaparare si avaritia bogatilor sporeau continuu, în timp ce religia oficiala pretindea tot mai insistent sa se respecte formele exterioare, ceremoniile fastuoase, neglijand în schimb, din ce în ce mai mult, morala practica si viata spirituala simpla, sincera, autentica. Profetii erau reprezentantii cauzei celor oprinati; pledau cauza saracului si a nedreptatitului împotriva opresorului sau. Dar ei nu urmăreau o schimbare de fond a raporturilor sociale, ci pretindeau doar respectarea moralei, a dreptului, a justitiei sociale; respectarea drepturilor si demnitatii umane a saracului, a vadovei, a orfanului.

Pledand pentru dreptate, profetii reeditau morala severa a nomadului, exprimau nostalgia relatiilor de viata de odinioara. Cautau sa reintroneze etica de viata practica si conceptiile tribale care considerau monarhia ca o nefasta institutie de import, straina adevaratului spirit ebraic, cel al stramosilor. Nu predicau o doctrina noua, ci o reintoarcere la cea veche. Amos, de pilda (dar si alti profeti), nu atribuia aproape nici o valoare practicilor cultului, afirmand în schimb ca divinitatea îi cere omului doar o conduita morala perfecta.

Pe de alta parte, formuland în discursurile lor o viziune generala asupra istoriei a istoriei universale si, în particular, a istoriei evreilor profetii au interpretat faptele epocii, din Israel si din întreaga lume a Orientului Apropiat, ca integrandu-se într-un plan general si sistematic al divinitatii supreme. (O conceptie noua, cu totul necunoscuta la alte popoare ale antichitatii). Yahwe însusi a ales regatul lui Israel ca centru al istoriei lumii, deci al desfasurarii ghidului, judecatii si hotaririi sale divine.

Bineinteles ca nu acest "iudeocentrism" teologic si istoric care însa a actionat puternic asupra maselor si a exercitat o influenta de lunga durata în istoria poporului evreu este ceea ce confera o anumita grandoare institutiei profetismului; ci patetica sa pledoarie pentru justitie si moralitate, cu nota sa implicita de umanitate.